

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XVII. - Stev. 30 (855)

Gorica - četrtek, 22. julija 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

Zli ljudje obdolžujejo dobre

Pred časom je znani njujorški škof Sheen napisal članek, v katerem razlaga pod gornjim naslovom notranjo utemeljenost in ozadje obdolžitve, natočevanja, obrekovanja in laži o bližnjem, na katere velikokrat naletimo v moderni družbi. Tako razvija škof Sheen svojo misel: Med državljanstvo vojno, ko je bil predsednik zaradi manjkaj fotografije manj poznan, je Abraham Lincoln šel obiskat ranjene vojake v neko bolnišnico. Ko je prišel pred vhodna vrata, je mlad človek, ki ni nič pazil, Lincoln podrl na stopnice. Stopil je k predsedniku rekoč: Ti velika, suha, sloka neroda, zakaj ne paziš, kam greš? Lincoln je s tal, kjer je ležal, pogledal proti njemu in vprašal: Mladi mož, kaj te muči v notranjosti? Lincoln je poznal človeško naravo dovolj dobro, da je vedel, da je oni krivdo v svoji lastni vesti nameril na drugega.

SLABA VEST VEDNO NAPADA

Zanimivo je opazovati pot, skozi katero gre slaba vest. Slaba vest proglasi za krive tiste, ki so nedolžni. To se dogaja posebno v politiki, kjer je treba najti krivca, kot so to delali nazizem, fašizem in komunizem. Obtežena vest modernega človeka pa je vedaj prešla v drugo stopnjo, ne v ono, v kateri so krivi nedolžni, ampak v bolj strašno: v kateri so nedolžni krivi. Moritev nedolžnih, ki je bila prvotno, za časa kralja Heroda, omejena le na dečke pod dvema leti starosti, je sedaj raztegnjena na nedolžne vseh starosti. Mi živimo v dneh sodnikov, v katerih očita-joča vest upa pomiriti svoj notranji boj z napadi na krepostne, poštene in svetniške.

Zakaj nezvesti soprog vedno dolži svojo ženo njenih prestopkov, zlasti takih, ki jih ni zakrivila? Zato, ker je njena nezvestoba obsodba njegove nezvestobe. Njegova slaba vest ga peče ob njeni dobroti; dokler ni ta napadena in obdolžena, pa naj bo še tako krivično, je on sam obsojen.

Kadar dvignemo to dobroto do neskončne božje Dobrote, je krizanje nezogibno. Svet lahko prenese povprečnost, toda hrištev ne more prenesti onega, ki razkrije, da se za zunanjo čistočo skrivata umazanija in podkupljivost.

Zanimivo je opazovati psihološko spremembo v mišljenju onih, ki so se spravi s svojo slabo vestjo. Oni prenehajo biti kritični, hinavski: sami sebe smatrajo za slabše od onih, ki so jih nekdanj obsojali.

Noben svetniški človek ni nikdar trd nad grešniki, ker se zaveda, da je sam največji grešnik. Bila je božja Nedolžnost, ki je rekla: Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!

Slaba vest je, ki pravi: Kamnajte jih, oni vedo, kaj delajo!

To stanje slabe vesti, ki napravi nedolžne krive, onemogoča človeku, da bi videl samega sebe takega, kot dejansko je. Pridobljeno bistrost, ki je sposobna odkriti v očesu svojega brata bruno, je slepa za iver v svojem lastnem.

Nič ni, kar bi hitreje odgnalo ta duh bojenja, kot spoznanje svojih lastnih napak. Dokler ni utihnil naš lastni glas v novejru bližnjega, ne bomo slišali božjega glasu, katerega sodba je tako različna od naše.

ZACNIMO PRI SEBI!

S poglobitvijo resnic, ki jih v gornjem razmišljanju razkriva in tolmači škof Sheen, z njihovim vpoštevanjem pri prejojanju našega lastnega življenja, našega lastnega bližnjega, naše sredine, pa tudi naše preteklosti, daljne, one v času druge svetovne vojne in revolucije pa tudi neposredno pretekle, bomo jasneje spoznali, kaj je bilo prav in kaj napak, kaj je v naši sredini resnica in kje je ta! Prešla bo vnaša za obsojanje drugih, šli bomo vase in tam napravili red. Tedaj bodo odprta vrata k odpustanju preneglih sodb in obsodb, h končanju sovraštva, k med-

sebojni strpnosti, medsebojnemu razumevanju in spoštovanju.

Človeško in naravno je, da vidimo najprej svojo okolico. Za to ni treba veliko truda, le zdrave oči. Presoja tega, kar vidimo, je že naporna naloga, še napornejša je naloga presojsati ono, kar ne vidimo s svojimi človeškimi očmi, ampak do česar moremo prodreti le s svojimi duševnimi. Velikokrat si pri vsakdanjem življenju ne vzamemo časa, da bi v miru pregledali svojo notranjost, spoznali samega sebe, kar je imenoval znani grški modrec Sokrat za začetek človekove modrosti in samovzgoje. Brez resničnega spoznavanja samega sebe človek ni sposoben nepristranskega spoznavanja svoje okolice, nepristranske sodbe o tem, kar se dogaja okoli njega.

To samospoznanje velja tako za posemeznika kot za skupnost, pa naj bodo te kakršnekolik oblike. Dokler nismo napravili reda v svojih srcih, se pomirili s svojo vestjo, dognali svojih lastnih pogreškov in napak, ne bomo mogli biti pravični do svojega bližnjega. In dokler nam bo manjkala ta pravičnost, bomo podobni farizejem iz Jezusovega časa, ki so drugim hoteli odstranjati iver iz njih oči, niso pa znali odkriti bruna v svojih.

A. D.

Razprava o »zadevi Trabucchi«

V rimskem parlamentu se zaključuje razprava o delovanju bivšega ministra Trabucchija, katerega obtožujejo, da je pri izvrševanju svojih poslov zlorabljal oblast in samovoljno postopal. Konkretno gre za sledečo zadevo.

Ko je leta 1961 zaradi peronosperce znatno padel pridelek domačega tobaka, je tedanj finančni minister senator Trabucchi odredil nakup večje količine tobaka v Mehiki. Dovoljenje za nakup sta dobili dve koncesijski družbi za pridelovanje tobaka, ki ju je vodil poslanec KD Carmine de Martino. Pri tem poslu naj bi se okoristili omenjeni dve družbi za več kot eno milijardo, država pa da je bila za eno milijardo lir oškodovana. Vsega tega sedaj krivijo senatorja Trabucchija, češ da se ni držal zakonskih predpisov, po katerih lahko uvažata tobak samo ustanova za državni monopol.

Govorniki, ki so se doslej zvrstili na odru, zastopajo v glavnem tri stališča. Komunistični, fašistični in poslanci PSIUP osporavajo vsako veljavnost poročilu parlamentarne komisije ter smatrajo Trabucchija za krivega obtoženih dejanj. Predstavniki liberalcev, socialistov in drugih dvomijo, da je Trabucchi zakonito ravnal in zato zahtevajo razčiščenje pred ustavnim sodiščem. Govorniki KD branijo delovanje bivšega ministra in trdijo, da je ukrepal v mejah zakonitosti. Zato smatrajo vse obtožbe za neosnovane.

Trabucchijev primer je prvi v povojni zgodovini italijanskega parlamenta in tretji v zgodovini italijanske države. Leta 1867 je parlament sodil admirala Persana, leta 1908 pa ministra Nasija.

V tork zvečer je prišlo do glasovanja, kjer ni bilo zadostne večine, da bi bil poslan Trabucchi pred sodišče. S tem je zadeva »Trabucchi« zaključena.

Politična kriza v Grčiji

Ravno v času, ko je grško vladarsko hišo razveselilo rojstvo prvonaslednice, se je morala spopasti z eno najresnejših političnih kriz v zadnjih letih. Mladi kralj Konstantin je prišel v spor z ministrskim predsednikom Papandreuom, katerega je prisilil, da je odstopil. Sestavo nove vlade je zaupal Anastaziadesu Novasu, ki pa nimá potrebne večine v parlamentu, saj razpolaga komaj s 130 glasovi, medtem ko je potrebnih 151 glasov.

Medtem se v Atenah in drugih grških mestih nadaljujejo manifestacije v podpo-

Pretekli petek, 16. julija, so slovesno odprli cestni predor pod Mont Blancom med Italijo in Francijo, ki je doslej najdaljši na svetu, saj je dolg 11.600 metrov ter 8,60 metrov širok. V goro so začeli vrtati leta 1959 ter jo predrl 3. avgusta 1961. Vsa dela so stala 40 milijard ter 23 človeških življenj. Novi predor skrajša potovanje iz Italije v Francijo za 200 kilometrov.

Kdo se bo morda vprašal, kaj ima predor pod Mont Blancom opraviti z dogodki iz mednarodnega političnega življenja. In vendar je otvoritev tega prometnega objekta dobila spričo posebnih okoliščin pečat važnega političnega dogodka v Evropi.

Že samo dejstvo, da je predor sad političnega in tehničnega sodelovanja med dvema evropskima državama, ki bo omogočil še tesnejše zblizanje med obema narodoma priča, kako tehnični napredek vpliva na politiko.

Poleg tega je otvoritev sovpadla z nastankom krize v procesu evropskega združevanja, katere glavni avtor je ravno Francija. Zato

je bilo povsem razumljivo pričakovanje, kako bo predor pod Mont Blancom kot simbol volje po zblizevanju med evropskimi narodi vplival na sedanjo krizo, kljub kateri sta bila italijanski in francoski predsednik prisiljena srečati se in utemeljiti svoja stališča.

Predsednik Saragat je v svojem priložnostnem nagovoru poudaril, da je odprta novega predora, »ki povezuje oba naroda, važnejše kot podpis kake pogodbe o zavezništvu ali prijateljstvu. Novi predor je dokaz jamstva o nujnosti skupne usode. Ta veličastni podvig ni samo sad gospodarskega združevanja, ki je v teku, temveč tudi simbol širše zveze, ki jo od naših dveh narodov pričakujejo ostali naši sodružabniki in zavezniki. Naj bo to delo miru, ki ga danes otvarjamo, za vse narode našega in ostalih kontinentov, dokaz dobre volje in zaupanja v vrednote človeškega dela, s katerim se v svobodi in pravičnosti gradi iz dneva v dan življenje narodov.«

GOVOR DE GAULLA

Medtem ko se je italijanski predsednik nedvoumno zavzel za nadaljevanje procesa evropskega združevanja, se je general De Gaulle izrazil zelo ohlapno o tem problemu. Dal je razumeti, da je zanj na prvem mestu Francija in šele daleč potem neka meglena »evropska Evropa«, katere naj bi se raztezala od Atlantika do Uralov in katero bi sestavljale neodvisne države.

Srečanje predsednikov Saragata in De Gaulla pod Mont Blancom ni torej prineslo razčiščenja. De Gaulle očitno vso zadevo zavlačuje, računajoč pri tem na nekatere okoliščine, ki mu to vlogo olajšujejo: poletni odmor, septembrske volitve v Nemčiji ter predsedniške volitve v Franciji, ki so napovedane za 5. december. Zato ne bo razkril svojih kart do konca tega leta.

Spričo tega je precej ugibanj, ali se bo pariška vlada udeležila seje ministrov držav SET-a, ki je napovedana za 26. julij, na kateri naj bi razpravljali o novih predlogih Hallsteinove komisije za premostitev sedanje krize. Sodeč po zadnjih napadih min. predsednika Debrēja na rimske pogodbe, perspektive niso preveč rožnate.

„Mariner 4“ je oddal fotografije z Marsa

V krogih ameriških učenjakov je vladalo te dni mrzlično vznemirjenje in pričakovanje spričo slik, ki jih je »Mariner 4« oddajal na zemljo o površini Marsa. Casopisi vsega sveta so že objavili prve slike

Harrimanovo poslanstvo v Moskvi

Potem ko je Moskva odklonila posredovanje delegacije Commonwealtha glede vojne v Vietnamu, se je zdelo, da je v tem trenutku nedostopna za kakršno koli akcijo, ki bi jo lahko spravila v slabo luč v Peking, kjer skušajo vsako pomirjevalno sovjetsko gesto napram Zahodu izkoristiti v svoje propagandne namene.

Zato je nemalo presenetilo potovanje potujočega ameriškega veleposlanika Averella Harrimana v Moskvo, kjer je med svojimi enotedenskimi »počitnicami« imel več razgovorov s kremelskimi voditelji. Najbolj pomembno je bilo seveda srečanje z ministrskim predsednikom Kosiginom, s katerim se je razgovarjal cele tri ure.

O tem razgovoru ni bilo izdano nobeno uradno sporočilo, vendar ni nobena skrivnost, da sta se razgovarjala predvsem o vietnamski krizi, zaradi katere se je prekinil dvogovor med Moskvo in Washingtonom in zaradi katere je predsednik Johnson poslal v Moskvo Harrimana. Naloga njegovega odposlanstva je »z zasebnimi razgovori« ugotoviti izglede za začetek mirovnih pogajanj, katere bi pozneje sprejela tudi Peking in Hanoj.

Ceprav Moskva na zunaj ne mara dati vladi Severnega Vietnama vtisa, da je pripravljena na kompromisno rešitev z ZDA, vendar želi ločiti svoje stališče od kitajskega. Na tej osnovi želi tudi obnoviti svoje stike z ZDA, ki jih je prekinila v začetku leta zaradi bombardiranja Severnega Vietnama. Da je Sovjetska zveza zainteresirana za razgovor, priča njena privolitev na ameriški predlog za obnove pogajanj o razorožitvi v okviru ženske konference. To obnem potrjuje važnost Harrimanove misije v Moskvi.

V Sajgonu pa se medtem mudi na obisku ameriški obrambni minister MacNamara, ki ima nalogo pregledati vojaško in politično stanje v Južnem Vietnamu. Od njegovih ugotovitev bo odvisno nadaljnjo zadržanje ZDA do vojne v tej deželi.

ADLAI STEVENSON UMRL

Ameriškega veleposlanika pri OZN Stevenzona je pretekli teden v Londonu zadel srčna kap, kateri je takoj podlegel.

Njegova smrt je globoko odjeknila v diplomatskem svetu. Prisoten je bil pri ustanovitvi OZN, nato se je posvetil notranji politiki, bil je izvoljen za guvernerja v Illinoisu in dvakrat kandidiral za mesto predsednika, leta 1952 in leta 1956. Obakrat ga je porazil general Eisenhower. Oba poraza je sprejel zelo stoisčno. Vedeti moramo namreč, da so ga za kandidata hoteli njegovi strankini pristaši, sam se pa za kandidata niti malo ni potegoval. — Po izvolitvi Kennedyja je postal severnoameriški poslanik pri Združenih narodih.

Leteči krožniki nad Južno Ameriko

V Južni Ameriki, zlasti v Argentini, vladajo te dni psihoza »letečih krožnikov«. Veliko število oseb jih je razločno videlo in sedaj »platos voladores« vznemirjajo ljudsko domišljijo do vseh mogočih fantastičnih videnj.

Pravijo, da so leteči krožniki ploščate jajčaste oblike, s silno jakostjo svetlobe in puščajo za seboj svetlobne pasove kakor reakcijska letala. Nekateri so tudi videli, kako je eden izmed njih za kratko minuto pristal na peščinem obrežju reke Rio de la Plata in zapustil v pesku sledove v obliki »X«.

Vsi očividci so si edini, da so leteči krožniki ostali negibni nad Buenos Airesom približno četrte ure in nato izginili v smeri severozahoda. Med tem časom je ena izmed lokalnih televizijskih postaj morala prekiniti z oddajami zaradi motenj v ozračju. Observatorij »San Miguel« je tudi zaznamoval posebne atmosfere elektro-magnetne pojave.

Argentincj so zelo vznemirjeni in prepričani, da gre tu za resnične pojave, še posebno, ko so pred dvema tednoma iste pojave zaznamovale letalske baze na Antarktiki in v Čilu.

o površini Marsa, ki navadnemu človeku nič ne povedo, medtem ko so učenjaki nad njimi silno navdušeni. Ko jih bodo natančno proučili, se bodo šele izrekli nad njimi.

Dr. Bruce Murray, član ustanove »Jet Propulsion Laboratory« je izjavil, da so slike Marsa dovolj jasne in se lahko na njegovi površini vidijo konkretni elementi. Druga slika obsega področje med puščavo »Elysium« in puščavo »Amazonis«. Na njej se vidijo globoke vdolbine, podobne »cañonom«. Tretja slika je najjasnejša in prikazuje puščavo »Amazonis« ter okrog 20 km širok krater.

Učenjaki ne izključujejo možnosti, da bi lahko na Marsu bila živa bitja, prilagodena atmosferi Marsa, ki bi na našem planetu ne mogla živeti.

Ameriški znanstveniki so eno kopijo Marsovih slik poslali sv. očetu, ki je pod sliko zapisal: »Videl sem in sem ostal očaran.«

GIOVANNI CAMERANA

Oropski Materi božji

Italijanski pesnik Giovanni Camerana (1845-1905) je bil iz Piemonta. Pravniki po poklicu se je v glavnem gibal v krogu milanskih bohemov. Bil je prijatelj E. Prage in A. Boita. Bil je slikar in pesnik; zato je vsa njegova poezija prežeta s slikarskimi elementi. Pesmi so vse polne trepetanja zraka, topolov, barv, skozi vse njegovo delo pa se pretaka pesimistična nota, ki ga je tudi privedla do nesrečne smrti.

Pričujoča pesmica, ki jo je posvetil Mariji v svoji rodni deželi, pa priča po drugi strani, kako globoka verska čustva so prevevala vsaj v posameznih življenjskih razdobjih njegovo duševnost.

Marija, zdrava! Ki s trona zlatega obleka se v kamnih Ti dragih blešči, v obraz črna, a lepa, poslušaj iz srca preproste ljudi iz pobožne vasi.

Marija, zdrava! Vsa polna si zvezd, upognjen, skrušen in žalosten v temi še jaz častim Te s črednikom z gorā, ko dan gre h koncu in se že dol mrači.

Ti, ki rešuješ zbésnenih valov, prikazen svetla sredi vseh neurij, zaklon si varen sredi vseh snegov,

dišeča zarja, za smrtne vse težave, za stud, sramoto in temo mrakov veš Ti, vse vidiš, o Marija, ave!

Prevedel M. B.

Tržaški in goriški romarji zbrani 7. julija v rojstni hiši papeža Janeza XXIII. - V sredini 82-letni papežev brat Ksaverij.

Odkritje spomenika žrtvam okupacije in revolucije v Buenos Airesu

V nedeljo, 27. junija so slovenski izseljenci v Argentini na svečan način odkrili v Slovenski hiši v Buenos Airesu spomenik našim žrtvam II. svetovne vojne, sovražne okupacije ter domače komunistične revolucije.

Ta spomenik so postavili preživeli protikomunistični borci, odkrila sta ga pa slovenska mati, ga. Marija Bajželj in slovenski oče, g. Andrej Dolinar, ki sta žrtvovala za svobodo našega naroda svoje najdražje: žena in mati moža in sinove, oče sinove. Blagoslovil je spomenik direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar, svečo pa je prižgal pokojnim eden redkih preživelih prvih protikomunističnih borcev g. Ivan Korošec, naka je msgr. Orehar skupaj z vso zbrano množico, zmolil očenaš za dušni pokoj vseh padlih in pomorjenih sinov ter hčera slovenskega naroda v času zadnje svetovne vojne. Vojaško čast je pokojnim izkazal trobentač argentinske vojske ob sklonjeni slovenski zastavi.

Prireditev je začel predsednik odbora za postavitev spomenika g. Bogo Pregelj. V nagovoru je poudaril, da je spomenik odraz onih strašnih in tragičnih dni pred dvajsetimi leti, ko je naš narod prišel na vrh svoje Kalvarije. Tedaj so zahodni zavzemanji v svoji zaslepljenosti izročili Titovim oblastem 12.000 mož in fantov slovenske narodne vojske, katere so maščevanja željni zmagovalci brez procesa z malo izjemami v teku meseca junija 1945 vse pobili. Vsem tem pomorjenim 12.000 slovenskim junakom so se svobodni Slovenci v Argentini odločili postaviti spomenik v zahvalo za njihove neizmerno in dragocene žrtve na oltar svobode.

Spomenik obstaja v marmornati plošči, ki je postavljena na steno na levi strani dvorišča Slovenske hiše pred vhom v dvorano in kapelo. Zgoraj je pritrjena iz bronā vilita reliefna podoba v izmeri 90 x 155 cm s štirimi figurami. Nekoliko od srede proti desni je omagajoč mož, ki predstavlja Kristusa in ga na desni podpira žena, na levi pa ob njej žaluje mož. Sredi reliefa je vidna v nebo uprta glava angela, ki ima za omenjenimi figurami razprostrti roki kot bi jih hotel objeti in jim pokazati pot navzgor, v nebo. Plošča je delo akademskega kiparja Franceta Ahečina.

Pod ploščo pa je naslednji napis v slovenskem in španskem jeziku:

1941-1945.

Slovenskim borcem za pravo ceno človeka — blagor doma — svoboda naroda — krščansko omiko — ovenčanin v smrti

s poroštvo zmage — spomin, hvaležnost, slava!

Pogrezniti so v jamo moje življenje — metalj kamenje name — tedaj Gospod sem klical Tvoje ime — rekel si mi: Ne boj se! (Prerok Jeremija, Žalostinke 5 - 54 - 8).

Slovenci v zdomstvu 1965.

Po več govorih je predsednik odbora za postavitev spomenika g. Bogo Pregelj zaključil slovesnost odkritja z besedami: »Ta spomenik, ki bo v bodoče krasil Slovensko hišo v Buenos Airesu, bo istočasno sedanemu in vsem bodočim slovenskim rodovom pričal o borbi našega naroda za resnično svobodo. Vsi, ki boste k temu spomeniku prihajali, posebno pa ti mladina, ne pozabite, da so ti naši junaki padli pod gestom: MATI — DOMOVINA — BOG!«

Nato je vsa zbrana množica zapela močno himno slovenski domovini »Oče, mati, bratje in sestre...«, zatem pa je sledila v dvorani Slovenske hiše sv. maša za pobile slovenske žrtve, pri kateri je vsa zbrana slovenska izseljenška družina doživeto prepevala nabožne pesmi.

Msgr. Orehar je v cerkvenem govoru opozoril navzoče, da moramo ljubiti vse ljudi, tudi svoje preganjance in sovražnike ter moliti zanje, toda od idej, ki jih oznanja Cerkev, ne smemo nikdar popustiti. Ideale, za katere so šli protikomunistični borci v smrti, je treba ohraniti neomadeževane.

S sveto daritvijo je bila tako vsa spominska svečanost v spomin slovenskih žrtv z vso pieteto zaključena.

(Povzeto iz »Svobodne Slovenije«)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Letos 120 novomašnikov v Jugoslaviji

List zagrebške nadškofije Glas koncila poroča o letošnjih novomašnikih v Jugoslaviji. Predvsem poudarja, da je število novomašnikov najvišje v povojnem času. Po vseh jugoslovanskih škofijah so imeli 120 novomašnikov, a to število še ni dokončno, ker od nekaterih redovnih družb list ni dobil podatkov. Posamezne škofije so imele naslednje število novomašnikov: zagrebška 36, ljubljanska 13, dubrovniška 10, džakovska 9, mariborska 8, Subotica 5, Pažin 5, Zadar 5, Sarajevo 4, Šibenik 3, Krk 3, Skoplje 3, Senj 3, Mostar 2, Bar 2, Koper 1 in Hvar 1.

List poudarja, da so novomašniki mladi ljudje, ki vedo, da bodo morali živeti v

Po dolgem hiranju je lani, 16. julija umrl v Vipavi veliki duhovniški trpin msgr. Franc Krhnè, bivši župnik in dekan v Postojni. Ob smrti mu je Katoliški glas posvetil nekaj skromnih vrstic, a je zamolčal, da je bil msgr. Krhnè žrtev komunizma. Za Katoliškim glasom je isto napako in krivico napravil še kateri list.) Kat. glas je to nehoteno napako pozneje popravil in zapisal, da so msgr. Krhneta zaprli in zdravstveno uničili slovenski komunisti, ko so prišli na oblast.

Zato hočemo sedaj ob prvi obletnici smrti in v času opevanja marsikaterega dvomljivega junaštva za svobodo posvetiti pokojnemu postojnskem dekanu, prepričanemu borcu za svobodo slovenskega naroda in za pravo krščansko socialno pravičnost, nekaj vrstic.

Msgr. Krhnè je bilo doma iz Vipave, kjer se je rodil 28.8.1882. V duhovnika so ga posvetili v Ljubljani leta 1906. Leta 1922 je prišel za župnika in dekana v Postojno, ki je po prvi svetovni vojni pripadla Italiji. Postojnski dekanat je cerkveno pripadal ljubljanski škofiji, a je bil zaradi meje pod upravo goriške nadškofije; šele čez nekaj let je dokončno prišel pod tržaško škofijo in so tako vsi duhovniki postojnskega dekanata postali duhovniki tržaške škofije. Tako tudi župnik in dekan Krhnè.

Bil je učen in razgledan mož. Prišel je v Postojno iz časnikarske šole dnevnika »Slovenec« in iz duhovniške ter socialne šole Janeza Ev. Kreka. Ni bil mož za pisarno in po škofjskih kurijah bi zaman iskali njegovih pisem in uradnih listin. Njegova pisarna je bila kraj, kjer je delil dobre in kamor so prihajali bogati in revni, učeni in neuki, da so se z njim brez vsake težave pogovorili o najrazličnejših zadevah. Za vsakega je imel dobro besedo, za vsako stvar je znal najti primerno razlago.

S prijateljem Smolnikarjem, župnikom v Slavini, sta po Krekovih stopinjah ljudi učila ne samo božjega nauka, ampak tudi kako naj urejajo svoje socialne potrebe in koristi. Kdaj bo kdo napisal zgodovino ljudskih posojilnic na Pivki, zlasti tiste v Postojni, ki jo je dekan vodil toliko let? Vodil je posojilnico, a je ostal vedno sam revež: tak revež, da mu je morala nečakinja, ki mu je zvesto ostala ob strani do smrti, večkrat boljše hlače skriti, da jih ni oddal prvemu revežu, ki se je prikazal na župnijskih vratih.

Zanj ni obstajala socialna razlika: veljal si, kolikor si znal in kolikor je bilo moža v tebi. Imel je velik socialni čut in zato je razumljivo, da ni mogel soglašati z novim redom, ki ga je najprej oznanjal fašizem, nato pa komunizem, čeprav pod krinko osvobodilne borbe. Bil je dober mož, veroval je v dobroto ljudi in si ni mogel predstavljati, da se morejo najti ljudje, ki pod krinko dobrote širijo sovraštvo in skušajo izpodkopati narodu temelje, na katerih je rasel in se utrjeval.

Dobro se je zavedal, da ne bo novi red, ki ga je oznanjala osvobodilna fronta, dal slovenskemu narodu prave svobode in blagostanja, če bo ta red izpodrinil vero v Boga in v njegove zapovedi. Še dobro se spominjam njegove pridige v maju 1945 ob smrti msgr. Janeža iz Studenega, v kateri je te misli krepko in jasno poudaril. Bil je tedaj že sključen pod težo razmer, ker je doživljal resničnost svojih idej in ugibanj.

Rad je sedel v spovednici, rad je stopil na prižnico; vse drugo dušnopastirsko delo pa je rad prepustil kaplanom. Vsi, brez izjeme so ga spoštovali, ker so videli v njem moža na mestu. Domačini in nedomačini, Slovenci, Italijani in Nemci. Pred njim so se morali odkriti leta 1945 tudi novi oblastniki, čeprav neradi in z

namenom, da se ob priliki znebijo takega glasnika socialne pravičnosti.

V juniju leta 1940 je tržaški škof msgr. A. Santin obiskal prvič postojnski dekanat. Vtis, ki ga je odnesel, je bil zelo dober. Zato je dekana Krhneta imenoval za monsignorja, ki pa ni nikoli pokazal, da je bil deležen te zaslužene časti. Poleti 1946 je g. dekan prosil tržaškega škofa, naj ga razreši službe v Postojni ter mu dovoli, da se preseli v Studeno, da bi ob grobu svojega prijatelja Janeža dokončal svoje življenje.

Škof mu je ugodil, a g. dekan je le malo časa ostal na svobodi. Dne 25. avgusta 1947 so ga aretirali. Najprej je bil zaprt v Postojni, nato pa v Ljubljani. Izpustili so ga za veliko noč 1948. Ko so ga zaprli, je bilo njegovo zdravje že zelo zrahljano. Med drugim mu je leto dni vojaška godba svirala v župnišču prav nad glavo, da ni mogel počivati ne podnevi ne ponoči. Pravijo, da so v zaporu z njim zelo grdo postopali. Kaj so hoteli zvedeti, h čemu ga prisiliti, česa so ga dolžili, kaj so hoteli doseči? Dosegli so, da mu je um otemnel in je nato 17 let živel do odresilne smrti.

Z g. dekanom sem prišel večkrat v stik. Najprej v Postojni leta 1942, ko sem bil za počitnice dober mesec na škofovo željo pri princu Windisch-Graetzu. Tedaj sva z dekanom veliko razpravljala o socialni pravičnosti in uredbi. Pozneje sem ga še bolje spoznal kot škofjski kancler. Dve srečanji sta mi ostali v zelo dobrem spominu.

1. Nekje na postojnskem polju sva razpravljala o Kreku. Povedal sem mu, da sem slišal na račun Kreka, Slomška in Jegliča precej ostre opazke v hiši, kjer sem bival. Dekan se je posmejal: »Ti so

na te naše može jezni, ker so graščakov zveli v naši domovini vso oblast in jih pokazali, da jih slovenski narod ne potrebuje.« Rekel sem mu, da bi bilo dobro, da bi šel k princu na obisk. Odgovor je bil zelo kratak: »Lani sem šel, a mi princ ni vrnil obiska!« Šele ko sem ga prepričal, da ga bolni princ želi kot duhovnika, naj mu prinese božjo besedo, a ne kakšne vrste podanika, ki naj bi se klanjal je šel.

2. Bilo je, če se ne motim, v pomladnih mesecih leta 1946. Bival sem tedaj skupaj s kanonikom Kramaričem in nekaterimi drugimi duhovniki. Bili smo pri kosilu, ko se nepričakovano prikaže dekan Krhnè. Bilo je za nas vse nepričakovano veselje, še posebno za kanonika Kramariča, ki je zelo čislal. Ponižno pove dekan, da je bil pri škofu in da sta se o marsičem pogovorila. Ni pa povedal, o čem.

»Kdaj si pa prišel, dekan?« vpraša Kramarič. (Bilo je to leta 1946!)

»Sinoči.«

»Kje si spal? Zakaj nisi prišel sem?«

»Spal sem na klopi v ljudskem vrtnu pred škofjsko palačo.«

»Pa zakaj? Saj...«

»Pozno je že bilo. Motiti nisem hotel nikogar. Potegnil sem kolar z vratu, dal v žep in lepo zaspal. Nihče me ni motil. Ko sem se zjutraj zbudil, sem videl, da na bližnji klopi spi stara ženska. Malo se je nasmehnil. Mi smo se spogledali in po kosilu v razvedrilo v parkart tarok. Popoldne je odšel, tih kakor je prišel.

Alli naj se še vprašujemo, zakaj so komunisti uničili? Komunizem ne trpi pri kih plemenitih in izklesanih značajev.

Bog naj mu bo pravičen in dober plačnik!

DR. LOJZE SKERJAVIČ

NA OBISKU V PRELEPIH KRAJIH NAŠE DRAGE DOMOVINE

Koliko lepote je Bog naklonil naši domovini ter deželi, kjer živijo naši ljudje, kjer se govori naš jezik! To smo ugotovljali v nedeljo 11. julija, ko smo se udeležili romanja in izleta, ki ga je priredila goriška Marijina družba. Cilj našega romanja je bilo čudodelno svetišče na Trsatu, cilj izleta pa prelepa dežela v Kvarnerskem zalivu od Reke do Pulja in od Poreča do Kopra.

Ni še vstalo sonce, ko smo na goriškem Travniku zasedli velik avtobus in se preko obmejnega prehoda pri Rdeči hiši podali v svet sonca in zelenja. Preko Vipavske doline, posejane s prijaznimi vasicami in cerkvami in mimo Marijinega svetišča v Logu, smo pred Razdrtim zavili proti Kozini-Herpelju in preko severne Istre prispeli do čudovito lepega Kvarnerskega zaliva, do Reke-Sušaka, kjer nas je na griču nad mestom pozdravilo Marijino svetišče na Trsatu. To je bila glavna točka našega romanja, tihā dolgoletna želja naših vseh, ki se nam je po zaslugi našega voditelja dr. Kazimira Humarja končno uresničila na to prelepo, sončno nedeljo.

Svetišče je bilo že polno hrvaških verifnikov, mi pa smo kljub temu lahko prisostvovali sv. maši našega voditelja ob glavnem Marijinem oltarju. To je, skoro bi rekli kapelica zase, po velikosti enaka Loreški hišici. Saj so po starem izročilu angeli prinesli na to mesto leta 1291 nazareško hišico, ki je na Trsatem griču ostala tri leta. 10. januarja 1294 je hišica nenadoma zginila in se čez čas pojavila v Loretu v Italiji, vendar verno hrvaško ljudstvo od takrat ni nehalo obiskovati tega čudodelnega kraja na Trsatu, katerega si je Marija izvolila, da tu deli svoje milosti vsem, ki jo prosijo.

Izpred svetišča je krasen razgled na zaliv in na spodaj stoječo Reko, Opatijo, Volosko in dalje na obzorju na otok Krk in istrski polotok. Pred seboj smo imeli še dolgo sto kilometrsko vožnjo do Pulja, zato smo se morali posloviti od prijaznega Marijinega svetišča in znova zasedati naš avtobus, v katerem vso pot ni manjkalo veselega petja in smeha.

Čudovita je bila vožnja ob vzhodni istrski obali do Pulja na skrajnem koncu Istre. Cvetočji vrtovi ob lepih dvorcih, palme, oljčni gaji in bujno zelenje je stopnjevalo sinjino morja in neba, nato polagoma prešlo v samoto, divje romantično deželo strmih belih skal in nizkega grmlječevja. Vozili smo mimo rudniškega naselja nekdanje Albone, sedaj Labina, ki se zaradi podzemskih rovov pogreza in ga ljudje polagoma zapuščajo.

Med potjo nam je zgodovino Istre raz-

lagal dr. Brajša, naš neutrudni Ciceron. Kmalu popoldne smo prispeli v Pulj, nas je sprejel v soncu in prijaznem vetru. Po kosilu v najlepšem hotelu Riva smo si ogledali zanimivosti Pulja. Zdelo se nam je, da hodimo po starodavnih tleh Rima v miniaturi. Stolna cerkev nekdanji Forum, svetišče boginje ob morju, frančiškanska cerkev na griču s prelepiimi izkopaninami v tistem kiosku, zlasti pa še arena, vse nam je govorilo o slavi nekdanje rimske Pole.

V stolni cerkvi so bile v teku pripravljene za popoldansko svečanost posvetitve novomašnikov-svečnikov. Puljsko-poreški škof msgr. Nežič Dragotin je imel tisto popoldne posvetiti šest novih hrvaških duhovnikov. Videli smo sobrate, ki so se zbirali pred stolnico in začudilo nas je, da so bili to le mladi duhovniki, veseli in navdušeni. Stolni župnik nam je pozneje povedal, da je prav preganjanje v Jugoslaviji obrodilo bogato žetev novih duhovnikov.

Zal, so nam prijetne ure v Pulju kmalu potekle. Tako dobro smo se počutili med dobrimi preprostimi in tako iskrenimi ljudmi.

Po zapadni obali Istre smo pod večer prispeli v Poreč, zadnjo postojanko našega izleta. Zopet smo se čudili, da je preprosto istrsko mestoce hranil v sebi toliko umetnine. Obiskali smo krasno poreško stolnico, kjer vse diha lepoto renesančne umetnosti, kakršno sedaj zamaremo. Z obala počasi krha čudovita umetnine in ko bodo izginile, ne bo nikogar, ki bi jih nadomestil.

Ustavili smo se še ob obali in zrlili srebrni sijaj morja, ki ga je rahlo kotrdalo poletni vetrček.

Sonce se je že bližalo zatonu, ko je naš avtobus brzel dalje proti domu. Zlati sončna obla se je počasi utapljala v morju na obrežju pa so se približale luči in nam spremljale mimo Kopra in tam nenadoma ugasnile. Sprejele so nas temne poti in kar nič prijetna nj bila vožnja čez istrski Kras in Vipavsko dolino do Rožne doline. Trop mladih »grlice« v ozadju je utihnil in pospel, saj več od njih res nismo mogli zahtevati po tako utrudljivem dnevu v siskanju in petja.

Polnoč je že davno odbila, ko smo končno izstopili v Gorici in se porazgubili na vse strani na naše domove.

Se in še si želimo takih izletov, ki nam dajejo spoznati tolike lepote naše zemlje, naše besede in naše pesmi. Zato iskreno pozabni dan.

Iz življenja Cerkve

Delavnost svetega očeta

V teku enega leta je sveti oče sprejel v skupnih avdijencah nad en milijon ljudi. V privatnih avdijencah je sprejel 5500 cerkvenih in državnih osebnosti. Poleg tega je imel v zadnjem letu 361 govorov. Izdal je tudi dve encikliki. Vse govore in obe encikliki je napisal lastnoročno. Sveti oče se je skoro povsem odpovedal sprehodom po vatikanskih vrtovih, ker ovirajo delo vatikanskih uslužbencev.

Zaključeno zasedanje jezuitske družbe

XXI. glavno zasedanje jezuitske družbe se je zaključilo 15. julija. Vendar je to šele prvi del zasedanja. Drugi del zasedanja se bo začel prihodnje leto v septembru. Zasedanja se je udeleževalo okoli 600 redovnikov, ki so zastopali vse province po svetu. Potrdili so, naj bo služba vrhovnega predstojnika dosmrtna. Če pa zaradi starosti ali bolezni ne more več vršiti svojih obveznosti, se lahko službi

odpove. Kongregacija je podelila večje pravice provincialnim predstojnikom. Kongregacija naroča redovnikom, naj proučujejo razne oblike brezboštva in skušajo ugotoviti njihov vzrok. Iščejo naj tudi poti za pravilno in uspešno delo med ljudmi brez vere.

V spomin pobitih duhovnikov

Nadškof iz Ferrare je v stolnici daroval sveto mašo za 26 duhovnikov, ki so bili pomorjeni takoj po koncu druge svetovne vojne in sicer v Emiliji in Romagni. Poudaril je, da so ti duhovniki padli kot žrtve sovraštva do Boga. Podatke o teh duhovnikih in njih sodnem procesu je zbralo središče za socialne študije v Riminiju.

Nova obleka indijskih duhovnikov

Nadškof iz Bophala v Indiji msgr. D'Souza je dovolil duhovnikom svoje škofije, da smejo nositi indijski klergyman. Nova obleka je sive barve in je podobna obleki, ki jo nosijo indijski funkcionarji, na prsih na levi strani pa je majhen križ.

Nova maša v Beneški Sloveniji

Sentlenart pod Staro goro je brez dvoma ena največjih župnij v Slovenski Benečiji. Ima pa še drugo prvenstvo: iz nje se neprestano porajajo novi duhovniški, redovniški in misijonski poklici.

Tako je tudi letos ta prostrana fara doživela preteklo nedeljo svoje novomašno slavje. K božjemu oltarju je prvi pristopil njen sin g. Marin Hvalica, ki je svoje študije opravil na papeški univerzi Gregorijani v Rimu.

Slavnostni govornik mu je bil župnik iz Kravarja g. Joško Jakulin, ki je pridigo razvil v obeh jezikih: v zvenečem slovenskem beneškem narečju in v italijanščini. Novomašna svečanost se je pričela s posebno novomašno pesmijo, ki jo pozna in pejejo le v šentlenartski fari. Pevske točke so bile na skrb domačega pevskega zbora, ki ga z veliko vno vodi g. kaplan Adolf Dorboló. Vsa slovesnost je potekla v stari župni cerkvi v Podutani na griču nad Sentlenartom.

Po novi maši se je razvil tipično slovensko beneško slavje. Duša vsega veselja pri mizi je bil domači župnik g. Angel Kračina, ki je skrbel, da je bilo ves čas omizje živahno in da ni manjkalo zdravice. Prevladovalo so sicer v italijanskem jeziku, toda bilo je slišati tudi slovensko besedo, ko je g. Valentin Birtič recitiral priložnostno pesem v slovenščini.

Zvedeli smo, da pripravlja delavni gospod Kračina brošuro, v kateri bodo zbrana ljudska izročila, domislice in vraže, ki so tekmo stoletij nastale med beneškim ljudstvom v zvezi z novo mašo in so zanimive tudi iz narodopisnega vidika.

Prihodnje leto bo imel Sentlenart spet novo mašo. Opravil jo bo g. Lovrenc Kavčič. Kar je navzoče vznemirilo, je bil namig g. Kračina, da drugo leto ne on ne njegov kaplan pri tej novi maši ne bosta več navzoča. Ni naša stvar, presojači uместnost ali neumesnost predstavitev v duhovniških vrstah, a eno bi radi opo-

zorili videmske cerkvene kroge: če bodo že zamenjali šentlenartska gospoda, ki sta kot znano, zvesta svojemu ljudstvu in nasprotna vsakemu potujčevanju z uradne strani, naj potem poskrbijo, da pridejo novi duhovniki, ki bodo prav tako večji jezika naših ljudi kot dosedanja gospoda. Slovenskih duhovnikov jim ne manjka, saj so samo letos bili štirje posvečeni, mnogi pa životarijo po furlanski nižavi, medtem ko se furlanski duhovniki, neveščji jezika naših ljudi, pošiljajo v čisto slovenske kraje (n. pr. Trémun, Lesa itd.), kjer uvajajo le italijanski jezik in odstranjajo vse, kar diši po nekdanji domači tradiciji, zlasti če gre za slovensko molitev in pesem v cerkvi. Bilo bi res nezaslišano, da se prav v času, ko je vatikanski cerkveni zbor uzakonil rabo ljudskega jezika v bogoslužju,

prav višji cerkveni v Vidmu pokažejo kot sredstvo raznarodovanja na ljubo nekaterih nacionalističnih krogov s preživelo fašistično miselnostjo.

Dar carigrskega patriarha svetemu očetu

Carigrski patriarh Atenagoras je ob godu svetih bratov Cirila in Metoda poklonil svetemu očetu lepo sliko svetih bratov. Sliko je izročil svetemu očetu metropolit Melitone.

Samostani v Afriki

Stevilo samostanov v Afriki stalno raste. Od leta 1945 dalje je bilo ustanovljenih 38 novih samostanov. Skupno jih je sedaj 52. Med novimi samostani je veliko benediktinskih in cistercijanskih.

Radio Trst A

Teden od 25. do 31. julija 1965

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.45 Oddaja za najmlajše: »Kočica strica Toma«. Dramatizirana zgodba. Tretji del. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 »Sreča v zakotju«. Veseligrava v dveh dejanjih. — 17.30 Popolnanski ples. — 20.30 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: »Nuono, puovajte n'm anuo praucuo«. — 21.00 Izbrani odlomki iz oper skladateljev naše dežele.

Ponedeljek: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: »Nuono, puovajte n'm anuo praucuo«. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.50 Slovenski solisti. Tenorist Mitja Gregorač, pri klavirju Pavel Sivc. Bruno Bjelinski: Suma spava. — 19.15 Kulturni zakladi naše dežele: Giovanni Comelli: (4) »Knjižnice«. — 21.00 Jakob Gotovac: »Ero z onega sveta«, komična opera v treh dejanjih. Orkester in zbor Narodne opere v Zagrebu. V odmoru (približno ob 21.45) Opera, avtor in njegova doba, pripravil Gojmir Demšar.

Torek: 11.45 Veseli motivi. — 12.15 Naš vrt - pripravila Bogdana Cernigoj. — 18.30 Skladatelji naše dežele. Orkester gledališča »La Fenice« v Benetkah. — 79.00 Baročna glasba. — 19.15 Današnje otroške igre, razvedrila in zabave naših otrok. — 21.30 Humoreske preteklega stoletja: Guy de Maupassant: »Dežnik«.

Sreda: 12.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca: (8) »Renzo« pot na Bergamaško. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Duhovna dediščina papeža Janeza XXIII.: (4) Maksimilijan Jezernik: »Janez XXIII., papež ubogih in osirotelih ter enciklika »Matij in Učenica«. — 21.00 Simfonični koncert orkestra Italijanske Radiotelevizije iz Turina. V odmoru (približno ob 21.35) obletnica meseca: Pavle Merku: »Pietro Mascagni ob 20. letnici smrti«.

Četrtek: 11.45 Italijanski pevci in ansambli. — 12.15 Spoznavajmo Italijo: Bruno Nice: »Glavne značilnosti prebivalstva«. — 18.30 Giovanni Battista Pergolesi: Služabnica gospodarica, komična opera v dveh dejanjih. — 19.15 Radijska univerza: Guido Fassò: Naravno pravo: (9) »Dr-

žava po naravnem pravu«. — 21.00 »Crni tulipan«. Napisal Alexandre Dumas-sin, za radio dramatisiral Joško Lukež. — 23.00 S XVII. festivala sodobne glasbe v Benetkah.

Petek: 11.45 Revija solistov. — 12.15 Zenski tednik, pripravila Jadviga Komac. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Frank Martin: Koncert za sedem pihal, timpane, tolkala in godala. — 19.15 »Od Julijcev do Jadrana«: Pravljičje, pripovedke in legende. Napisal Rado Bednarik. — 20.35 Gosposdarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. Igra simfonični orkester Italijanske Radiotelevizije iz Milana. — 22.00 Zgodovina evropskih ustav: Carlo Ghisalbetti: »Ustavna misel v antičnem svetu«.

Sobota: 11.45 Pihalne godbe. — 12.15 Največ, najvišje, najdlje - mozaik prevensiev in rekordov. Pripravil Dušan Pertot. — 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — 16.00 Zgodbe prve svetovne vojne: Carlo Emilio Gadda: »Calvijeva podoba«. — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Aquilée« iz Basiliana. — 18.30 jugoslovanski avtorji v izvedbi italijanskih orkestror. — 19.15 Poletna srečanja - pripravil Saša Martelanc. — 20.35 Teden v Italiji. — 21.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca: (9) »Don Rodrigo doseže predstavitev očeta Cristofora«.

OBVESTILA

Neka romarica v Oropro, doma iz Trsta ali njega okolice, je izgubila svoj molitvenik »Večno življenje«. Ta molitvenik je bil najden. Lastnica ga lahko dvigne od nedelje 25. t. m. popoldne na sedežu tržaške Marijine družbe, via Risorta 3.

Duhovne vaje za dekleta v Trstu bodo od 15. avgusta zvečer do 17. avgusta zvečer in sicer v zavodu Solskih sester, ulica Delle Doce, 34. Duhovne vaje bo vodil dr. Stanko Janežič. Stroški so 2.000 lir. Dekleta se lahko prijavijo kar naravnost Solskim sestram (tel. 95-575).

DAROVI:

Za Zavod sv. Družine: V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča, predsednika S.P.D. v Trstu daruje S.P.D. - Gorica 5.000 lir.

Zorko Jelinčič

Pretekli teden je umrl Zorko Jelinčič. Pokopali so ga na goriškem pokopališču.

Zorko Jelinčič se je pojavil kot prvotni delavec na Goriškem nekaj let pred nastankom fašistične diktature. Vodil je goriško Zvezo prosvetnih društev in kmalu postal velika gonilna sila na polju naše prosvete in tudi politike. Naevaloval je ali nadziral tudi dijaška društva.

Priredjal je izobraževalne tečaje in sam predaval, pisal, polemiziral, obiskoval izobraževalna društva na deželi, svetoval in spodbujal k narodni zavednosti, k vztrajnosti in k odločnemu odklanjanju in zavračanju vseh poizkusov raznarodovanja Slovencev s strani fašizma.

Posebno pažnjo je Zorko Jelinčič posvečal dijaštvu, ker je vedel, da iz njega rastejo bodoči voditelji naroda in je želel, da bi ti bili kos velikemu spopadu s fašizmom, ki nam je prisodil nacionalno smrt. Tesno povezan z Albertom Rejcem, goriškim urednikom »Edinosti«, je v njem našel delavnega prijatelja.

Z Zorkom Jelinčičem sem bil v odborih, v društvi, na številnih tečajih in predavanjih. Vse naše miselnosti in delovanje je šlo v smeri ljubezni do naroda, ki je v fašistični diktaturi nujno prešla obliko nacionalizma, v kolikor je šlo za boj za naš narodni obstoj in za našo rešitev.

Ko so fašisti začeli s svojo mržnjo do Slovencev in z raznarodovalnim ter uničevalnim delovanjem, smo se zedinili za nastop s tajno organizacijo za narodno obrambo.

Tajno organizacijo smo si zamislili v petih. Dva sta že iz prvega početka izostala, ostali smo Jelinčič, Rejec in jaz. V ta namen smo se često shajali zvečer v gostilni »Pri Maksu« v ulici Sv. Ivana. Organizacija ni nosila kakega posebnega imena.

Policija je začela sumiti in vzela na piko Rejca. Iskala ga je, da bi ga zaprla. Nekaj časa se je skrivaj v Brdih, potem pa smo ga spravili čez mejo. Tako sva v podsvetu ostala z Jelinčičem sama, toda kmalu so se nam pridružili razni drugi.

Zorko Jelinčič je bil navdušen in neumoren delavec. V Gorici sva se srečala vsak dan. Bil je tudi držen in neustrašen. Ko smo nekoč zvedeli, da mu bo policija podtaknila neko protifašistično brošuro z namenom, da ga zapre, je sam pristal na igro. Prišel je zaupnik policije, naš prijatelj, in po kratkem obisku odšel. Kmalu za njim je prišla na preiskovanje policija z vozom, da odpelje Jelinčiča. Pa je odšla z dolgim nosom, ker je namesto protifašistične brošure našla neko nedolžno literarno delo. Zorko pa se je zadovoljno smejal nad uspelo potegavščino.

Delovanje tajne organizacije je znano iz procesov proti Goricanom in Tržčanom, ki so si sledili leta 1930, 1931 in tudi leta 1941.

Zgodovina pa bo povedala še vse drugo, kar ni znano in ni še čas za objavo.

Na procesu v decembru 1941 Zorko Jelinčiča ni bilo, ker se je vrnil iz zapora komaj leta 1939 telesno precej izmučen, toda vedno navdušen za narodno stvar.

Zorko Jelinčiču gre velika hvaležnost primorskih Slovencev za njegovo veliko požrtvovalnost na narodnem polju in za odlično obrambo Slovencev v boju s fašizmom. Junaško je prestal kakih devet let težkega zapora. Kdor je okusil fašistične zapore, ve, kaj so to bili.

Le škoda, da je Zorko Jelinčič skušal po vojni, neopravičeno in protislovno, prikazovati vse svoje in splošno naše takratno delovanje kot usmerjeno na levo, medtem ko je bilo čisto narodno.

Ne bom tu našteval vseh Jelinčičevih zmot pri prikazovanju tiste naše zgodovine, ki jih je mnogo in ki so spravile v nejevoljo mnogo bivših njegovih sodelavcev in sorodcev. Opozoriti nanje pa je potrebno, ker naše zgodovine ne sme nihče prikazovati v drugačni luči in smeri kot je resnično bila.

Zorko Jelinčič pa nam ostane kljub temu v trajno lepem spominu, saj nas je vodil in bodril, se za našo skupno stvar boril in trpel. Bil je tudi zelo popularen in dober prijatelj.

Dr. Avgust Šflligoj

Kupola nove Don Boscove cerkve v svetnikovem rojstnem kraju Becchi, sedaj Colle Don Bosco. Slovenske romarje je v spodnji cerkvi tega svetišča sprejel in toplo pozdravil bivši vrhovni predstojnik salezijanske družbe don Zigliotti, ki je po svojem odstopu postal rektor novega svetišča

Udeležite se Slovenskega tabora na Repentabru 1. 8. 1965 popoldne - Bogat spored

MEJA 28

»Da, Perón! Imate prav. Ta Perón,« je Nace spet padel v staro napako, »nas vabi vse od kraja v svojo državo. Ne tako kot drugi predsedniki, ki bi radi odbrali zase le močne fante in mlade punce, starih in bolehnih ljudi se pa branijo.«

»In kdaj mislite oditi? Ni nevarno, da bi ljudje zamudili, če se boš skrivaj izven taborišča in bo Perón nato zaman čakal?« se gospod Simon rad pogovarjal le o Nacetovem odhodu s Slemenice. Če kdaj, bil rad sam sedaj, ko so ga nacisti pripravili v tako težak in negotov položaj.

»Tako brž še ne gremo, čeprav Angleži in Avstrijci že komaj čakajo, kdaj se nas bodo znebili. Kvečjemu na pomlad. Da le ne bi dotlej vojna izbruhnila, pa smo dobri.«

»In teh par mesecev, kam se misliš oditi?«

»Ko bi vi imeli zame kako delo, bi kar tu ostal nekaj časa,« je Nace proseče pogledal gostitelja.

Gospodu Simonu je postalo nerodno. Se bo res tako težko znebil Naceta? Nekaj časa je premišljeval, nato pa resno vprašal fanta:

»Se ti ne zdi nevarno, da bi te tu kmalu spet kdo nadlegoval?«

Nace ni nič odgovoril. Rajši je postrgal še zadnje ostanke iz posode in zamrmral:

»Da ne bo treba nazaj nositi! Bi se gostilničarki za malo zdelo.«

Toda župnik ga ni pustil pri miru: »Jaz mislim, Nace, da je zate najboljšje, ako se kmalu vrneš v taborišče. Tako boš vsemu svetu dokazal, da si nedolžen in se nikogar ne bojiš.«

»In kdaj, mislite, da bi se vrnil?« je Nace kot obsojenec povselil glavo.

Gospod Simon je imel ves čas pred očmi dejstvo, da je bil Nace v župnišču zasebno gost, uradno pa interniranec in da mora on nanj neprestano paziti, ker je zanj osebno odgovoren. Spet pa mu ni nihče prepovedal, da zaradi Naceta ne bi smel vsako jutro maševati. Tudi ni mogel nihče zahtevati, da bi Nace med mašo ostal v župnišču zaprt. Saj celo pravim jetnikom privoščijo vsak dan nekoliko čistega zra-

ka in jih zato ženejo na kratek sprehod po dvorišču. Torej sme tudi Nace premeriti kratko pot od župnišča do cerkve, da se naučije gorskega zraka. Nadalje tudi nihče ne more Nacetu prepovedati, da bi prisostvoval maši. Saj je v Avstriji verska svoboda zajamčena. Nace sme torej brez nadaljnega iti z njim v cerkev. Privezati ga v cerkvi k oltarju pa tudi ne more...

Rešitev je bila torej na dlani. Načrt za Nacetov beg je v dušebrižnikovi glavi naglo dozorel.

»Poslušaj me, Nace! Jaz ti hočem le dobro. Vsako besedo si zapomni! Jutri pojdeš z menoj k maši...«

»Zakaj ne! Tudi v taborišču gremo vsako jutro. Saj se človek nima kam drugam deti. Ležimo lahko čez dan,« se je zdelo Nacetu samo po sebi umevno, da bo treba hoditi k maši, dokler bo jedel v slemenškem župnišču. Le to ga je skrbelo, ali bo maša tako zgodaj kot na Kranjskem.

»Obkorej mašujete? V taborišču nekateri gospodje radi pozno mašujejo. In je ljudem kar všeč tako!«

»To se bova že pozneje dogovorila,« se

župnik ni dal spraviti na stran pota. »Glavno je, da greš ti jutri z menoj k maši! Jaz pojdem v zakristijo, ti pa...«

»Ce nimate nobenega fantiča, vam lahko jaz ministriram. Sem se v taborišču privadil, da zaslužim kak groš,« je bil Nace slejkoprej za vse dobro vnet.

»Ne, ti ostaneš pri vratih!...«

»Pride toliko ljudi k maši, da vse klopi zasedejo? Imate pa res dobro faro!«

»Ljudi v tem mrazu ne pride dosti. Jutri jih bo morda prav malo prišlo. Zato bo zate tudi v klopi dovolj prostora. Vendar ti ostaneš blizu vrat...«

»Vas že razumem. Da jih bom zapiral, kajne? Nekateri ljudje res ne vedo, da je treba vrata v tem mrazu zapirati. Mi pravimo takim v taborišču, da imajo rep.«

»Ne gre za to! A prošim te, da me do konca poslušaj,« je postal župnik že malo nestrpen. »Ti torej se v cerkvi postaviš, kamor hočeš. Nekako med darovanjem pa potihoma odideš iz cerkve...«

»Nič se ne bojte, da bi vas motil. Po prstih bom hodil. Tudi v taborišču nekateri gospodje nimajo radi, če med mašo po kapeli kdo storklja. In kam naj grem?

V župnišče ali v mežnarstvo ali naravnost v gostilno?»

»Kam vendar? Ali se nisva dogovorila, da se boš vrnil v taborišče? Na vlak pojdeš, da ga ne zamudiš! Ce bi čakal do konca maše, bi utegnil priti prepozno. Zato moraš odtod kmalu po evangeliju. Konca maše nikar ne čakaj, ker jaz počasi mašujem! Se bova že pred mašo poslovila. Ce bo kdo spraševal po tebi, kar ni izključeno, bom že jaz odgovoril, da bo prav. Tudi s praznim želodcem ne boš hodil naokrog. Ti bom že pred mašo čaja skuhal. Tudi za na pot ti bom nekaj dal, da se ne boš vrnil tako lačen v taborišče kot si prišel k meni. Maša je pa sedaj pozimi ob pol osmih!« župnik ni pustil Nacetu do besede, dokler ni vsega povedal.

Nace ni mislil, da bo treba tako brž oditi. Zato je spet žalostno povselil glavo, ko mu je župnik določil uro odhoda. Da ne gre za povratek, temveč za beg, mu še od daleč ni prišlo na misel. Nekaj časa je molčal, nato pa očitajoče dejal:

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Nove orgle na Miremskem Gradu

V nedeljo, 18. julija so na Marijini božji poti na Gradu v Mirmu blagoslovili nove orgle, ki jih je izdelalo podjetje Benda Andrej, Loka-Mengeš, op. XVI. Ta slovesnost je bila res pravo doživetje za vsa dežela, kajti taki dogodki so v povojni Jugoslaviji silno redka stvar in to iz lahko razumljivih razlogov. Orgle popolnoma odgovarjajo svojemu namenu in napolnijo s svojimi zvoki prostrano in akustično cerkev. Imajo 21 registrov z vsemi različnimi drugimi zvezami in prosto kombinacijo.

Polno cerkev vernikov je najprej pozdravil predstavnik svetišča č. g. Gracar, nato je g. prelat msgr. Andrej Simčič imel govor, v katerem je poudaril važnost tega veličastnega cerkvenega instrumenta, ki naj tudi dviga duha k Bogu in lepša bogoslužje. Gospod prelat je potem orgle blagoslovil, nakar so pod večimi prsti g. Venceslava Snoja, stolnega organista iz Ljubljane v vsej polnosti zabučale ter spremljale priložnostno Vodopivčevco pesem, katero so močno zapeli mirenski pevci pod vodstvom delavnega organista Venčka Budina. Sledila je razlaga posameznih registrov, nato orgelski in pevski koncert, med katerim je bil ofer in so ljudje velikodušno darovali za cerkvene potrebe. Po blagoslovu je še vsa cerkev iz polnih grl zapela »Marija skozi življenje« in prav ta zadnja točka sporeda je bila nekaj, česar Slovenci z italijanske strani nismo več vajeni slišati v takem obsegu in tako doživeto. Ker nas je premalo? Ali morda, ker... se nam predobro godi?

Po končan službi božji so orgle preizkusili še posamezni organisti in jih enodušno pohvalili.

Števerjan

Slovesnost sv. Mohorja, ki se v Števerjanu obhaja v nedeljo, ki sledi godu oglejskih mučencev, je že po davnem izročilu zelo priljubljena števerjanskim srcem. Ta dan se radi zberejo v rojstni vasi tudi tisti, ki so jih življenjske prilike povedle proč iz Števerjana.

Predpoldne nas je razveselil novomašnik iz Topolovega v Slov. Benečiji č. g. Marij Gorjup, ki je daroval sv. mašo za števerjansko faro, nato pa vodil običajno procesijo sv. Rešnjega Telesa.

Z novomašnikom je bila naš gost tudi njegova mati. Nekaj besed velja povedati o tej slovenski duhovniški materi. Kmalu po poroki je njen mož odšel na rusko fronto, od koder se ni več vrnil. Novomašnik ni nikdar videl svojega očeta. Mati je morala v službo kot hišna pomočnica po raznih krajih, celo v Svico, da je mogla vzdrževati sina pri študiju. Njeni žrtvi in molitvi gre v veliki meri zaslug, da imajo beneški rojaki enega duhovnika več.

Okrog šeste ure zvečer je trg pred cerkvijo znova zaživel v pričakovanju g. nadškofa, ki je prišel prvič uradno, čeprav je neuradno že bil večkrat v Števerjanu, da podeli zakrament svete birne 46 števerjanskim otrokom, katerim se je pridružilo še 12 birmancev iz pevmske župnije. Slovesnost je lepo potekla. Hvaležni smo g. nadškofu za prijazne besede, ki jih je v našem jeziku raztolmačil msgr. Rudi Klincec.

Lepa in pomembna je bila primera, ki jo je g. nadškof v svojem govoru razvil. Števerjan s svojo lego je podoben gori Tabor, ki se v Galileji odraža daleč naokrog. Na gori Tabor so bili apostoli priče Gospodovemu spremenjenju. Tudi na višini, kjer stoji števerjanska cerkev, so birmancev doživeli svoje duhovno spremenjenje. Napolnil jih je Sv. Duh in jim dal svojih milosti, da bodo kot borbeni kristjani izžarevali Kristusovega duha v svojem okolju.

G. nadškof je omenil tudi novi župnijski dom, ki nastaja v senci farnega zvonika. Pohvalil je vneto župljanov, ki so odločeni, da stavbo čim prej izročijo svojemu namenu in zaželel, da bi novi dom služil verski vzgoji, kulturnemu oblikovanju in zdravemu razvedrilu vseh župljanov.

Solidarnost s prizadetimi kmetovavci

Preteklo sredo je upravni odbor trgovinske zbornice obravnaval gospodarski položaj naše pokrajine in še posebno delovanje goriške proste cone.

Predsednik Rigonat je v uvodu opozoril

na zanimanje odbora za prizadete kmetovavce po zadnjem neurju 4. in 5. julija, ki bo imelo težke posledice tudi za letošnji pridelek.

Istega dne se je sestal odbor za kmetijstvo in na tem sestanku je prof. Marsano poročal, da krajevni tehnični organi zbirajo podatke o škodi, ki jo je prizadelo neurje in toča na našem področju.

Po poročilu ing. Rigonata je odbor trgovinske zbornice soglasno odobril prispevek dveh milijonov lir v sklad solidarnosti prizadetim.

Poleg tega so na seji sklenili, da bodo poslali pristojnim oblastem več predlogov za pomoč in sicer: naj bi se prizadeta posestva oprostila davkov in drugih dajatev, naj bi država in deželna uprava nudila prizadetim kmetom posojila po znižanih obrestnih merah in za daljšo dobo, naj bi nabrani denar čimprej uporabili v tehnične pripomočke za proizvodnjo in končno naj bi agrarni konzorcij iz Vidma odobril odložitve plačevanja dolgov, ki zapadejo ob žetvi in brezobrestne kredite za popravila na prizadetih posevstvih.

Ocenili so tudi škodo, ki je nastala po zadnjem neurju v naši deželi. Na prvem mestu je Škocjan s 473 milijonov škode, sledi Gradež s 430, Starancan z 205, Krmin 120, Gorica 80, Turjak 78, Romans 70, Ronke 64, Dolenje 49, Mariano 47, Medea 46, Farra 45 milijonov. Največ so utrpeli trte in sicer za skupno 656 milijonov škode.

Smrt vzorne matere

V Zabnicah je umrla po težki bolezni, ki pa jo je prenašala z vzorno krščansko vdanostjo dne 20. julija gospa *Jožica Kranner*, roj. Hladnik, mati prof. dr. Martina Krannerja. Pokopali so jo danes, 22. julija ob 17^h na žabniškem pokopališču. Naj ji bo Bog za prestalo trpljenje in za lepo izvršeno poslanstvo krščanske žene in matere obilen plačnik, vsem svojem pa izrekamo naše globoko sožalje!

Nova doktorica

V petek 16. julija je promovirala za doktorja farmaceutike na tržaški univerzi gospodična Lučka Komac.

Novi doktorici naše iskrene čestitke.

TRŽAŠKE NOVICE

Rezultati slovenskih matur v Trstu

Letos je polagalo na štirih srednjih slovenskih šolah v Trstu zrelostne izpite 84 kandidatov. Od njih jo je uspešno opravilo 30 prijavljenih (35,7%), 36 jih ima popravne izpite (42,8% - lani 48,6%), odklonjenih je pa bilo 14 kandidatov (21,4% - lani 19,44%).

Na klasičnem liceju so izdelali: Danu Maja, Ferluga Fedora, Komac Peter, Rutar Boris, Sferza Neva, Tuta Vera. Popravne izpite ima 9 dijakov, eden pa je bil odklonjen.

Znanstveni licej. Izdelali so: Buzzi Marij, Danieli Nataša, Dolhar Miran, Furlan Klavdij, Jogan Igor, Kodrič Drago, Starec Radojko, Terčon Marija, Uršič Zarko. Popravne izpite ima 7 dijakov, odklonjeni so bili trije.

Trgovska akademija. Izdelali so: Canziani Vojko, Filippi Sonja, Gombacci Boris, Judko Ljudmila, Klemše Vladimir, Krišćak Nadja, Mezgec Karel, Peric Nadja, Sinigoj Stanislava, Sossi Tatjana, Tavčer Milan. Popravne izpite ima 15 dijakov, odklonjenih pa je bila 10 kandidatov.

Učiteljske: Izdelali so: Brce Marija, Devetta Vojko, Martellani Mileva, Vatta Roza. Popravne izpite ima 5 dijakov, odklonjeni so pa bili 4.

Tabori na Repentabru

Tudi letos bo Slovenska prosveta iz Trsta priredila svoj tradicionalni tabor. Po treh letih se bo spet vrnila na Repentabru. Lansko leto je bil namreč tabor povezan z otvoritvijo novega Slomškovega doma v Bazovici, predlansko leto pa je bil na prostem v Padričah ob priliki proslav 1100-letnice prihoda svetih bratov Cirila in Metoda.

Letos pa se Slovenska prosveta ponovno vrača na Repentabru, simbol našega kul-

Mesnice ob nedeljah zaprte

Predstavnštvo goriških mesnic je sklenilo, da bodo odslej mesnice zaprte ob nedeljah tudi v poletnih mesecih. Ta ukrep je spravljal v precejšnjo nejevoljo goriške gospodnje, zlasti tiste, ki nimajo še hladilnikov. Prav tako so vložili protest proti temu ukrepu nekateri sindikati, ker ga smatrajo kot škodljivega za razvoj turizma, saj je znano, da je prav ob nedeljah v Gorici mnogo izletnikov, ki želijo biti postreženi z mesom in mesnimi izdelki.

Goriški župan se poslavlja

Goriški župan Gallarotti se poslavlja. Njegov mandat se je po volitvah podaljšal, ker so se zavlekla pogajanja za sestavo občinskega odbora levega centra. To je povedal na sestanku, ki ga je imel v petek s predstavniki goriškega tiska. Ob tej priliki se je župan Gallarotti od njih poslovil in omenil, da je v času svojega županovanja skušal vedno slediti toku novega časa. Gorica, je dejal, ima svojo bodočnost zlasti v prometu in turizmu. Ko bo dograjena avtocesta Gorica-Ljubljana, se bo tudi položaj Gorice na tem področju zelo popravil.

Župan je nadalje omenil navezavo prijateljskih stikov s Slovenijo, s katero je že prišlo do mnogih prijateljskih in kulturnih vezi, potem pa prav tako poudaril dobre odnose z mestu Celovcem in Venlojem na Holandskem.

Župan je izrazil željo, da bi tudi novi odbor nadaljeval z začetim delom v dobrobit vsega prebivalstva. Zahvalil se je predstavnikom goriškega tiska za pomoč, ki so jo nudili za časa njegovega mandata in jim želel še nadaljnjih uspehov pri njihovem delu.

Bohinjski predor odprt tudi za avtomobile

Med turističnimi predstavniki goriškega in gorenjskega področja je bil pred dnevi sklenjen dogovor, na podlagi katerega bo možno priti z avtomobili in avtobusi iz Podbrda v Bohinj. Avtomobile bodo namreč nakladali na vlake, ki jih bodo nato prepeljali v eno ali drugo smer. S tem se bo pot iz goriškega na gorenjsko področje skrajšala za 60-70 km. Zadostovalo bo, da bo lastnik avtomobila ali avtomobila javil Skupnosti železniških podjetij Slovenije prevoz svojega vozila preko predora vsaj dve uri pred prihodom vlaka, da se bo moglo izvršiti nalaganje ter urediti vse ostale formalnosti na plačevanje.

turnega življenja, kjer je bil postavljen prvi temelj naše lepe tradicije. Za mestne ljudi je udeležba na prireditvi prijetno povezana z izletom v prosto naravo.

Tabor, ki bo letos 1. avgusta popoldne po blagoslovu pred cerkvico na Repentabru, je že petnajsti tabor, ki ga prireja Prosveta po vojni. Bogat spored bo združeval veliko točk, ki bodo prav gotovo vseč našemu slovenskemu občinstvu. Poskrbljeno bo tudi za okrepčilo.

Zastopstvo Trsta in Gorice pri otvoritvi alpske ceste na Dobrač

Tržaški župan dr. Franzil, predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi in goriški župan dr. Gallarotti so med drugimi v soboto, 18. t.m. prisostvovali svečani otvoritvi alpske ceste na goro Dobrač nad Ziljsko dolino. Nova cesta se odcepi v Podklostru (Arnoldstein) na Koroškem in je dolga 17 km. Konča se v višini 1700 m, od koder pelja sedežnica na vrh gore (2144 m). Cesta je speljana po slikovitih gorskih predelih in bo enako služila poletnemu kot zimskemu turizmu.

TABOR SLOVENSKE TRŽASKIH SKAVTOV L. 1965

Kraj: Sela na Koroškem. *Naslov*: Pfadfinderlager STS, Zell-Pfarre bei Ferlach, Rosental, Kärnten, Austria.

Odhod: Nedelja 1. avgusta 1965. Zberemo se na trgu Oberdan, kjer nas bo ob 5^h zjutraj čakal avtobus. V Gorici se nam pridružijo goriški skavti. Tam bo imeli tudi mašo.

Povratek: V soboto 14. avgusta.

Razno: Pred odhodom opravite sv. spoved, da boste na taboru lahko prejeli sv. obhajilo.

Vzemite s seboj hrano za prvi dan. Večerjo boste dobili v taboru.

Vodstvo

Otvoritev nove župnijske dvorane v Štandrežu

Zadnja nedelja je bila za Štandrežce izreden dan, dan prave kulturne pomladi: prinesla jim je toliko zaželeni dom, v katerem se bodo odslej lahko zbirali na kulturne prireditve in druga podobna srečanja. Lepi novi dom z moderno urejeno arhitekturo stoji tik ob cerkvi, in bo tako dopolnjeval versko delo na ostalih področjih skupnega življenja štandreške fare in okolice.

Dopolndne ob 11^h se je vršila svečana uradna otvoritev in blagoslovitev nove dvorane ob navzočnosti cerkvenih in civilnih oblasti. G. nadškof je ob slovesni asistenci opravil blagoslovitveni obred pred dvorano, nakar se je vršila uradna svečanost v novem domu. Poleg nadškofa msgr. Pangrazia so se slovesnosti udeležili podprefekt, goriški župan dr. Gallarotti ter druge civilne oblasti. Lepo je bila zastopana tudi duhovščina. Štandreški g. dekan Zorž je v svojem pozdravu številnemu občinstvu razložil veliki pomen nove dvorane za štandreško župnijo in se zahvalil vsem oblastem in dobrotnikom, ki so pripomogli k zgraditvi novega doma. Po nekaj pesmi sta zapela tudi mešani cerkveni zbor ter otroški zbor. Nato je spregovoril goriški nadškof. V daljšem nagovoru je lepo pozdravil veliki dogodek in označil današnji dan kot pomladni dan za Štandrež in zaželel, da bi ta dvorana bila res simbol duhovne mladosti za vse župljane. G. nadškof je tudi posebej poudaril tradicionalno globoko vero slovenskega naroda ter izrazil željo, da bi prav nova dvorana nadaljevala to plemenito tradicijo. Njegove besede je nato v slovensčini podal msgr. Klincec. Po zaključnem blagoslovu se je goriški nadpastir poslovil od občinstva s slovenskim »Hvaljen Jezus«.

Pozdravne besede je spregovoril tudi g. župan Gallarotti, ki je med drugim poudaril potrebo po harmoničnem sožitju med občani obeh narodnosti. Vsem je zelo ugajala misel, ki jo je posebej izrazil, da naj ne bo Soča samo kot do sedaj sveta reka iz bojev prve svetovne vojne, temveč predvsem reka bratstva.

Velika ljudska prireditve pa se je vršila zvečer ob sedmih, ko so novi dom napolnili Štandrežci ter rojaki iz Gorice in bližnje okolice. Spored prireditve je bil zelo pester in obširen. Predvsem moramo pri tem pohvaliti dejstvo, da je ves spored pripravila domača mladina, ki je tako pokazala svojo trdno voljo do kulturnega delovanja. Med pozdravi omenimo pozdrav-

ne besede g. dekana ter lep nagovor g. Maksa Komaca. Levji delež prireditve sta imela domači cerkveni zbor pod vodstvom g. Maksa Debenjaka ter mladinski zbor deklic, ki ga je vodila gđ. Elvira Chia-bai. Oba omenjena pevovodja že dolgo let požrtvovalno skrbita v Štandrežu za petje v cerkvi in izven nje. Videli smo potem vrsto zabavnih prizorov, ki so jih pripravili skavti, pravljicni prizor v izvedbi dekliške mladine, ljubko rajanje deklic in slišali vrsto lepo podanih recitacij naših pesnikov v izvedbi domačih dijakov. Posamezne točke sta primerno povezovala g. Viktor Prašnik in Damijan Pavlin. Največ zaslug pa ima pri vsem delu za novo dvorano g. dekan Zorž in zato so mu prav med prireditvijo domača dekleta izročila šopek rož v znamenje zahvale.

Se pozno zvečer so nato reflektorji razsvetljevali okusno pročelje novega doma. Prepričani smo, da bo prav iz tega doma odslej sijala nova luč prosvetnega dela za narodno in versko prebujenje našega ljudstva.

ZAHVALA

Odbor župnijskega doma sv. Andreja v Štandrežu se čuti dolžnega, da se javno in iskreno zahvali vsem dobrotnikom, ki so pripomogli za zgraditev tega doma in uspeh otvoritvene slavnosti.

Najprej hvaležen spomin vsem stariim dobrotnikom naše župnijske cerkve, ki so ji zapustili zemljišča, s prodajo katerih se je plačal del gradbenih stroškov.

Lepa hvala našemu g. nadškofu za blagoslov, prijazen otvoritveni govor in za darovanje goriški g. župan in občinska uprava za darovano gradbeno zemljišče za asfaltiranje pločnika pred cerkvijo in dvorano in za vse druge usluge.

Zahvaljeni naši organisti in pevci obeh cerkvenih zborov, ki so se toliko žrtvovali da so z lepim nastopom počastili otvoritveni dan.

Zahvaljeni vsi naši zavedni možje in fantje, ki so priskočili na pomoč z delom in s traktorji.

Zahvaljene naše dobre žene in dekleta ki so se veliko trudile s šivanjem zavese ter s snajenjem in krašenjem novega doma.

Zahvaljeni vsi domači dobrotniki, ki so z darovi ali z denarjem prispevali za srečolov v korist novi dvorani. Tu še posebno zahvala nekaterim goriškim trgovcem nam in ustanovam za bogate prispevke. Vsem najlepša zahvala: Bog vam storero povrni!

Srečanje z Drago

Avto se je v soparici poldneva počasi vijugal po komaj strjenem asfaltu navzdol in se med oglušujočim cvrčanjem škrdatov pomikal proti cilju. V obraz nama je zavel blagodejni hlad borovih gozdičev ob cesti. Menda me je prav zdravil duh po smoli dobrega zdramil iz čemernega razpoloženja, s katerim sem se bližal letošnji deški koloniji SLOKAD malce zunaj Drage. Poleg mene je sedel za volanom dobrodušni bazoviški gospodar ter me nesebično uvajal v novo zemljepisno okolico.

Dobila sva se po golem slučaju, no, in ker je bilo časa na pretek, sva jo po kratki debati mahnila na vlnudnostni obisk. Sam sem sicer hudo dvomil, da se kaj takega v julijski pripreki izplača, a sem v smislu starega latinskega pregovora držal jezik za zobmi.

Gozdič ob cesti se je medtem počasi razmaknil in razkril očem prijazen zaselek Drage z bujnim zelenjem po okolišnih pobočjih. Asfalt se je umaknil razdrapani živinski poti in hreščaje v vseh sklepih se je najino vozilo vzpenjalo proti lepemu enonadstropnemu poslopju kolonije.

Ze takoj na dvorišču naju je čakalo »pisano« presenečenje: po ograji in žicah za perilo se je izparevalo ter sušilo najmanj 80 kopalnih hlač, brisač in pač vsega, kar je za kovanje neogibno potrebno. Znamenje, da naše mlade sile niso mile jere, ki bi se bale vode in morskil psov!

Po tem prvem »šoku« sem jo dobre volje udaril za g. župnikom mimo polkrožne drvarnice v kuhinjo, kjer vlada v primeri s kopalno plažo nenavadno visoka temperatura. Vse gospe od kuharice do strežnice so imele polne roke dela. Tudi za tako delo je dosti žrtve!

Na hodniku nas je že nasmejana radovedno pričakala gđ. Trobčeva, ravnateljica kolonije. S pristno žensko ljubeznivostjo nam je razkazala prostore svojega malega kraljestva. Poleg njenega službe-

nega prostora v prtiličju smo vtaknili noči v bolniško sobo, rekreacijsko dvorano, kjer je še v delu, kopalnico, skratka indiskretno pregledali vse.

Seveda nismo mogli prezreti naših fantov, ki s svojim živ-žavom oživljajo svetle nove prostore. Po stopnicah sva se z gospodom Zivcem povzpela v prvo nadstropje in presenečena obstala nad nenavadno tišino. No, strah je odveč, draga matere! Vaši sinki so, utrujeni od dlopoti danskega kovanja, lepo mirno ležali na svojih dvonadstropnih posteljah in se bavali z branjem slikanic, pisanjem dnevnikov in — sanjarjenjem.

Kljub temu pa se sam kar načuditi nisem mogel, da je pri mladi dečadi, polni življenjskih sil, tak red in mir. Za vse te pedagoške uspehe gre gotovo v prvi vrsti zasloga našim požrtvovalnim učiteljem in seveda treznim vzgojnim prijateljem gđ. Trobčevi. Zato jim lahko sam čestitam!

Pa bi še bilo paše za oči! A čas naju je medtem z g. Zivcem začel počasi pripravljati k odhodu. Se enkrat sva za slovo objela čudovito svežo okolico, ki nam očesu počitka in telesu zdravega oddihajo. Najin odhod je spremljala tiha želja, da bi bilo čim večjemu številu naših otrok dano še letos spoznati in uživati te čudovite kraje!

DAROVI:

Za Alojzijeve: Družina Troha 2.000, družina Kamenšček-Bavdaž 5.000; družina Tomažič 2.000 lir.

Srčna hvala in Bog povrni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L 30, osmrtnice L 50, več tiskov davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici